

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2013

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Finansinspektionen och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 12 februari 2013 regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om Finansinspektionen och till vissa lagar som har samband med den (RP 4/2013 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Miki Kuusinen, finansministeriet

- ekonomisk expert Marko Myller, Finlands Bank
- ledande expert på infrastruktur Arja Voipio, Finansinspektionen
- expert Tommi Toivola, Finlands Näringsliv rf
- expert Petteri Haveri, Finsk Energiindustri rf
- jurist Elina Kirvelä, Finansbranschens Centralförbund
- jurist Ilkka Holmström, Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— justitieministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att lagen om Finansinspektionen, lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift, lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet, lagen om statens säkerhetsfond och lagen om handel med finansiella instrument ändras. Syftet med propositionen är att genomföra Europaparlamentets och rådets förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister.

Finansinspektionen ska övervaka de finansiella motparter, icke-finansiella motparter och pensionssystem som avses i förordningen. Finansinspektionen ska vara den i förordningen avsedda nationella myndighet som svarar för

samarbete och samordning av informationsutbyte. Finansministeriet ska vara den myndighet som beviljar verksamhetstillstånd för centrala motparter. I propositionen föreslås dessutom bestämmelser om administrativa påföljder som ska påföras för överträdelse av förordningen.

Förordningen föreskriver om auktorisation av centrala motparter och om villkoren för verksamheten och därför föreslår regeringen att regleringen om utländska clearingorganisationer upphävs.

Värdepappersmarknadslagen och lagen om handel med finansiella instrument föreslås bli ändrade på grund av en lagteknisk precisering

som görs till följd av Europaparlamentets och rådets förordning om blankning.

I propositionen föreslås dessutom att lagen om betalningsinstitut och betaltjänstlagen ändras i syfte att genomföra Europaparlamentets och rådets förordning om krav för vissa betalningar och autogireringar i euro. Till betaltjänstlagen fogas en ny straffbestämmelse om betaltjänstförseelser. Till lagen om betalningsinstitut fogas en ny bestämmelse om påföljdsavgift, och till följd av den ändras också lagen om Finansinspektionen.

Dessutom ändras lagen om Finansinspektionen i syfte att genomföra kommissionens förord-

ning om tidsschema, administration och andra aspekter av auktionering av utsläppsrätter för växthusgaser i enlighet med direktivet om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen. Vid tillsynen över marknadsmissbruk ska Finansinspektionen vara den behöriga myndighet som avses i förordningen. Finansinspektionen ska dessutom ha rätt att påföra administrativa påföljder på den som bryter mot förordningens bestämmelser om marknadsmissbruk.

Lagarna avses träda i kraft omedelbart efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Ekonomiutskottet föreslår att lagförslagen godkänns med smärre tekniska preciseringar.

Propositionen sätter i kraft EU:s regelverk för finansmarknaden, särskilt bestämmelserna om handel med derivat, på de punkter där detta är förknippat med nationell prövningsrätt. Det bör noteras att regelverket inte bara gäller de traditionella aktörerna på finansmarknaden, utan också andra företag som försöker skydda sin verksamhet och finansiering genom handel med derivat. Då utsträcks Finansinspektionens tillsynsansvar till nya aktörer. Samtidigt föreslår regeringen att det införs en ny administrativ avgift, en tillsynsavgift för icke-finansiella motparter. Den ska dock bara tas ut för de månader som aktören överskrider värdet för clearingtrösklarna i EMIR-förordningen. Det förväntas inte bli särskilt många nya betalningsskyldiga eftersom värdena, beroende på derivattyp, ligger på minst en miljard euro räknat i det nominella bruttovärdet.

Utskottet anser att propositionen sätter i kraft EU-reglerna på behörigt sätt på de punkter som tillåter nationell prövningsrätt, det vill säga i första hand bestämmelserna om tillsyn och påföljder. En ny form av sanktioner införs, nämligen böter vid betaltjänstförseelse (85 a § i betaltjänstlagen). Under sakkunnigutfrågningen

framfördes farhågor om att straffbestämmelsen också kan komma att tillämpas på fysiska personer som de facto inte har någon möjlighet att påverka hur regelverket tillämpas. Kriminaliseringen gäller bara uppsåtliga handlingar, understryker ekonomiutskottet. En fysisk person måste alltså med uppsåt ha överträtt en bestämmelse i förordningen som han eller hon är skyldig att följa. Man kan utgå från att strafftröskeln överskrids mycket sällan.

När det finansiella regelverket blir strängare minskar de tillgångar i företagen som kan godtas som säkerhet. För tillgången till finansiering är det viktigt att användningen av säkerheter inte inskränks utan godtagbar orsak. De sakkunniga pekade särskilt på behovet att också i fortsättningen kunna använda bankgarantier som säkerhet. Enligt uppgift har kommissionen med stöd av den rätt att utfärda tekniska standarder som delegerats till den genom EU-förordningar infört sådana restriktioner för säkerheter som kan ha stora ekonomiska konsekvenser för finländska företag. Enligt vissa bedömningar har kommissionen i detta fall överskridit sina befogenheter. Utskottet förutsätter att regeringen ingriper om kommissionen har överskridit sina befogenheter enligt delegeringsbestämmelserna.

Vidare anser utskottet det viktigt att fungerande mekanismer för säkerheter inte inskränks

utan orsak genom nationella bestämmelser. Redan 2003 (EkUB 9/2003 rd) påpekade utskottet att lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (6 §) leder till reglering som begränsar möjligheterna att ställa bland annat obligationer som emitteras av stater och företag som säkerhet. Än en gång påpekar utskottet att propositioner om nödvändiga ändringar i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet bör utformas så att EMIR-förordningen kan tillämpas fullt ut.

Ekonomiutskottet föreslår att de tekniska och terminologiska ändringar som ingår i detaljmotiven införs i lagförslag 1 och 3.

Detaljmotivering

1. Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen

4 §. *Tillsynsobjekt.* Utskottet föreslår att den nya 8 a-punkten i 2 mom. preciseras med "finländska". Med central motpart avses enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet nämligen också centrala motparter i utlandet.

38 §. *Ordningsavgift.* I den nya 4 punkten i 1 mom. ändrar utskottet "ilmoitusvelvollisuus" till "raportointivelvollisuus" i den finska lagtexten. Rapportering beskriver bättre den skyldighet att rapportera alla derivatkontrakt till transaktionsregistret som ingår i artikel 9 i EMIR-förordningen. Ändringen påverkar inte den svenska lagtexten.

3. Lag om ändring av lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet

5 kap. 3 §. *Skyldighet att ansöka om clearingmedlemskap.* Utskottet preciserar paragrafen genom att ersätta "annan organisation" med "central motpart".

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslag 2 och 4—8 utan ändringar och

godkänner lagförslag 1 och 3 med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

1.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 6 § 1 mom. 10 punkten, 54 § 1 mom. 5 punkten och 61 a §,

sådana de lyder, 6 § 1 mom. 10 punkten och 54 § 1 mom. 5 punkten i lag 752/2012 samt 61 a § i lagarna 10/2010 och 752/2012,

ändras 4 § 5 mom., 5 § 20 punkten, 6 § 1 mom. 3 och 7 punkten, 38 § 1 mom. 3 punkten, 39 § 1 mom., 40 § 1 och 2 mom., rubriken för 54 § och 54 § 1 mom. 4 punkten, mellanrubriken före 59 §, 67 § 1 mom. samt 71 § 4 mom.,

sådana de lyder, 4 § 5 mom., 6 § 1 mom. 3 och 7 punkten, 39 § 1 mom., 40 § 1 mom., rubriken för 54 § och 54 § 1 mom. 4 punkten samt 71 § 4 mom. i lag 752/2012, 5 § 20 punkten och 38 § 1 mom. 3

punkten och 40 § 2 mom. i lag 902/2012, samt mellanrubriken före 59 § och 67 § 1 mom. i lag 10/2010, samt

fogas till 4 § 2 mom., sådant det lyder i lag 752/2012 en ny 8 a-punkt, till 5 §, sådan den lyder i lagarna 752/2012 och 902/2012 nya 21, 22 och 23 punkter, till 38 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 752/2012 och 902/2012, nya 4 och 5 punkter, till 43 §, sådan den lyder i lag 752/2012, ett nytt 2 mom., till lagen nya 50 d och 50 e § och till 71 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 194/2011 och 752/2012, en ny 11 a-punkt som följer:

4 §	(3 punkten som i RP)
<i>Tillsynsobjekt</i>	4) (Som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten)
— — — — —	(5 punkten som i RP)
Med auktoriserade tillsynsobjekt avses i denna lag	— — — — —
— — — — —	39, 40, 43, 50 d, 50 e och 54 §
8 a) <i>finländska</i> centrala motparter enligt lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet,	(Som i RP)
— — — — —	<i>Tillsyn över utländska EES-filialer och andra utländska tillsynsobjekt samt samarbete med hemstatens tillsynsmyndighet</i>
(5 mom. som i RP)	— — — — —
— — — — —	67 och 71 §
5 och 6 §	(Som i RP)
(Som i RP)	— — — — —
38 §	Ikraftträdandebestämmelsen
<i>Ordningsavgift</i>	(Som i RP)
Finansinspektionen kan ålägga den att betala ordningsavgift som uppsåtliga eller av oakt-samhet	
— — — — —	

3.

Lag

om ändring av lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (749/2012) 3 kap. 2 § 1 mom. 4 punkten och 4 kap. 3—6 §,

ändras 1 kap. 1 § 1 mom., 3 § 1 mom. 5 och 6 punkten, rubriken för II avdelningen, 3 kap. 2 § 1 mom. 3 punkten, rubriken för 4 kap. samt 4 kap. 1 och 2 §, 5 kap. 1 § 2 mom. 2 punkten och 3 §, det inledande stycket i 6 kap. 4 § 1 mom., 8 kap. 5 § 2 mom., 8 §, 9 § 1 mom. 1 punkten och 12 § samt

fogas till 8 kap. en ny 13 a § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 och 3 §
(Som i RP)

II AVDELNINGEN

**EN VÄRDEPAPPERSCENTRALS, EN
CLEARINGSORGANISATION, EN CEN-
TRAL MOTPARTS OCH EN CLEARING-
MEDLEMS VERKSAMHET**

3 kap.

**Clearingorganisationers verksamhetstill-
stånd, ägare, förvaltning och verksamhet**

2 §
(Som i RP)

4 kap.

Centrala motparter

1 och 2 §
(Som i RP)

5 kap.

Clearingmedlemmar

1 §
(Som i RP)

3 §

Skyldighet att ansöka om clearingmedlemskap

En sådan clearingorganisation eller *central motpart* som i samband med värdepapperstransaktioner avräknar förpliktelser som regelbundet avvecklas av en clearingorganisation och vars verksamhet kan komma att påverka finansmarknadens stabilitet, ska ansöka om clearingmedlemskap hos den sistnämnda clearingorganisationen.

6 kap.

Värdeandelssystemet

4 §
(Som i RP)

8 kap.

Särskilda bestämmelser

5, 8, 9, 12 och 13 a §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

EkUB 5/2013 rd — RP 4/2013 rd

Helsingfors den 13 mars 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Mauri Pekkarinen /cent
vordf. Marjo Matikainen-Kallström /saml
medl. Lars Erik Gästgivars /sv
Teuvo Hakkarainen /saf
Johanna Karimäki /gröna
Pia Kauma /saml

Miapetra Kumpula-Natri /sd
Jukka Kärnä /sd
Eero Lehti /saml
Paula Lehtomäki /cent
Sirpa Paatero /sd
Kaj Turunen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kuloovesi.